

Christian Helms Jørgensen, Roskilde Universitet

Oplæg til konferencen 7. maj 2015

NYTÆNKNING I PRAKTIKKEN

Forskningsprojekt Nordforsk

The future of Vocational Education www.Nord-VET.dk

Fordele ved læring i praktik på en arbejdsplads:

- **Vidensformer:** adgang til handlingsbaseret og erfaringsbaseret viden.
- **Autenticitet:** opleves meningsfuldt og skaber engagement.
- **Socialisering:** lære i et socialt fællesskab af voksne faglærte
- **Identitet:** i ikke kun lære *noget*, men blive til *nogen*.
- **Oplevelseskvaliteter:** udfordringer og kropslige-sanselige oplevelser.
- **Beskæftigelse:** gradvis og effektiv integration på arbejdsmarkedet
- **Faglig autonomi:** grundlag for faglig selvstændighed.

Svagheder ved læring i praktik

- **Produktion** fremfor læring er i fokus
- **Specialisering** begrænser mulighederne for brede kompetencer
- **Mangel** på praktikpladser: strukturelt og konjunkturelt
- **Skævhed** og uklarhed i adgangen til praktikpladser
- **Svag kobling** mellem læring i skole og praktik
- **Svag kobling** til videregående uddannelser

Inspirationer til kvalitet i praktikoplæring

1. De norske oplæringskontorer

Løser problemer med kvalitet i praktik og manglende praktikpladser

- Organiserer virksomhedernes fælles interesser i forhold til oplæring
- Tager et fælles ansvar for kvalitet i praktikken
- Sikre praktikpladser
- Sikre faglært arbejdskraft til fremtidens behov
- Er medpart i praktikaftaler/lærekontrakter
- Fører tilsyn med kvalitet i oplæringen
- Gennemfører interviews med lærlingene
- Organiserer kurser for instruktører/oplærer/handlede
- Organiserer kombinationspraktik m.v.

2. De svenske lärlingslärare (faglærere)

Løser problemer med skole-virksomheds-samarbejdet

- Har ansvar for at skabe sammenhæng for eleven mellem skole og praktik
- Besøger jævnligt eleven/ lærlingen i praktikvirksomheden
- Bruger det meste af arbejdstiden på at besøge praktikvirksomhederne
- Holder trepartssamtaler med elev/lærling, oplærer på praktikpladsen
- Fører tilsyn med kvaliteten i oplæringen (observation)
- Og vurderer hvilke praktikmål der er opnået
- Og hvordan læring i praktik kan kobles til skolebaseret læring.
- Støtter eleven i at begå sig på arbejdspladsen

3. Partnerskaber: Teknik och vård-college (Sverige)

Løser problemer med kvalitet og skole-virksomheds-samarbejde

- Tæt, varigt og forpligtende samarbejde mellem erhvervsskole og virksomheder
- Slår bro mellem elevens læring i skole og på arbejdsplads
- Skal opfylde en række særlige kvalitetskrav: certificering
- Moderne faciliteter og tværfaglig undervisning (almen-fagfaglig)
- Mulighed for studieforberegende undervisning
- Gør erhvervsuddannelserne mere attraktive og relevante
- 150 skoler og 2000 virksomheder deltager
- Arbejdsmarkedets parter plus kommuner står bag

4. Praktikum modellen i Danmark

Løser problemer med skole-virksomheds-samarbejdet

- Skaber sammenhæng mellem skole og praktik
- Skolen og virksomheden definerer fælles en projektopgave for eleven
- Eleven planlægger opgaven i skolen og arbejder med den i praktikken (eller omvendt)
- Læreren opsøger og vejleder eleven i praktikken
- Lærerne følger op på opgaverne under skoleopholdene
- Undervisningen i skolen understøtter elevernes projektopgaver

5. Lige adgang til læring i praktik

- Minoriteter (køn, etnicitet) har ikke lige adgang til praktik
- Projekt '*Jenter i bil og elektro*' LO/NHO udvider rekruttering til erhvervsfagene
- Opretter kvindenetværk som støtter kvinders adgang til bil- og elektro-fag
- Fireparts-samarbejde støtter rekrutteringen af minoriteter
- Projekt '*Perler i byggebranchen*' i Danmark støtter etniske minoriteters adgang til praktik
- Opsøgende arbejde i forhold til virksomheder skaber adgang til praktikpladser
- Netværk mellem minoritets elever fastholder dem i praktik.
- Mindre énsidig rekruttering modvirker mangel på faglærte